



Raadsvoorstel

Onderwerp: Borgstelling Zeehaven IJmuiden

Datum collegevergadering	9 januari 2018	Ambtenaar	M. Haeser
Registratienummer	Rs18.00268	Telefoon	0255 567438
Portefeuillehouder(s)	A. Verkaik	E-mailadres	mhaeser@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. In afwijking op artikel 3 van het toetsingskader garanties, borgstellingen en verstrekking van geldleningen van de gemeente Velsen, toe te staan dat Zeehaven IJmuiden NV voor het aantrekken van de restantgeldlening ten behoeve van de aanleg van de IJmondhaven zich beperkt tot het indienen van een aanvraag bij de huidige bankrelatie zijnde de Bank Nederlandse Gemeenten;
2. Geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voornemen van het college om de akte van borgtocht te verlenen ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N. V.

Samenvatting

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft aan Zeehaven IJmuiden N.V. in het verleden financiering verstrekt voor de aanleg van de IJmondhaven. Daarvoor staat de gemeente borg. De termijn van de borgstelling loopt af per 31 maart 2018. Er is een verzoek gedaan voor een verlenging van de borgstelling voor een verlaagd bedrag. BNG heeft aan de gemeente Velsen gevraagd om de akte van borgtocht ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. te verlenen tot 31 december 2023.

Het College staat hier positief tegenover en stelt de raad voor deze lijn te volgen en geen wensen en bedenkingen te hebben ten aanzien van de voorliggende borgstelling.

Inleiding

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft aan Zeehaven IJmuiden N.V. in het verleden financiering verstrekt voor de aanleg van de IJmondhaven. Daarvoor staat de gemeente borg. Dit naar aanleiding van een in 1998 gesloten overeenkomst voor de realisatie van de IJmondhaven (in het verleden ook wel Derde Haven genoemd) tussen Zeehaven IJmuiden en de gemeente Velsen. De termijn van de borgstelling loopt af per 31 maart 2018. De BNG heeft aan de gemeente Velsen gevraagd om de akte van borgtocht ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. te verlenen tot 31 december 2023.

Beoogd doel en effect van het besluit

Met het verlenen van de borgstelling wordt de ondersteuning, die het voor Zeehaven IJmuiden N.V. mogelijk maakte om de aanleg van de IJmondhaven te realiseren, door de gemeente gecontinueerd.

Argumenten

In 1998 zijn Zeehaven IJmuiden en de gemeente Velsen een overeenkomst met elkaar aangegaan voor de realisatie van de IJmondhaven. In die overeenkomst is bepaald dat de realisatie voor rekening en risico van Zeehaven IJmuiden is en dat de gemeente de realisatie zou voorfinancieren.

Afspraak daarin was dat de haveninfrastructuur (haven en kades) aan Zeehaven IJmuiden werden overgedragen en de gronden bij de gemeente blijven. Zeehaven IJmuiden is gerechtigd om na afstemming met de gemeente die gronden uit te geven. Voor de gemeente vormt de grond een zekerheid. In 2001 is die voorfinanciering omgezet in een lening van Zeehaven IJmuiden bij de BNG met borgstelling van de gemeente van 21,3 miljoen euro.

De gemeente was en is van mening dat de ondersteuning door de gemeente die het voor Zeehaven IJmuiden N.V. mogelijk maakte om de aanleg van de IJmondhaven te realiseren past binnen de publieke taak die de gemeente heeft. Het economisch beleid was en is gediend met de aanleg van de IJmondhaven. De maatschappelijke meerwaarde van de IJmondhaven vormt de legitimatie voor de gemeentelijke rol ten aanzien van de financiering.



De borgstelling (akte van borgtocht) is in 2007 aangepast onder andere vanwege het feit dat het aflossingsschema van de financiering tussentijds moest worden herzien. De gemeente Velsen heeft in 2007 een nieuwe akte van borgtocht ondertekend, die liep tot 31 december 2012. In 2012 is besloten tot verlenging van de akte van borgtocht ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. tot 31 maart 2018. In de toen lopende financiering van € 18,2 miljoen staat de gemeente Velsen borg voor een bedrag van maximaal € 15 miljoen.

Het aflossingsregime is langzamer dan oorspronkelijk voorzien. Door minder gronduitgifte –zeker in crisistijd- kon minder worden afgelost. Het is inmiddels een bewuste keuze om minder grond uit te geven en te kiezen voor verhuur van gronden ten behoeve van offshore wind. Dit is ook in het belang van de gemeente Velsen, inzet op de offshore wind is een impulsproject. Deze keuze sluit aan bij dit belang. Hierdoor is er nog wel behoefte aan een borgstelling.

Bij brief van 21 november 2017 verzoekt de BNG, tot zekerheid van de nakoming van de verplichting, de akte van borgtocht te ondertekenen. De borgstelling wordt daarmee verlengd tot 31 december 2023. Het financieringsbedrag is € 12,9 miljoen per ultimo 2017, waarvan € 9 miljoen borgstelling door de gemeente. Het bedrag van borgstelling is dus substantieel verlaagd, te weten van € 15,0 miljoen naar € 9,0 miljoen. De totale financiering IJmondhaven is gedaald van € 18,9 miljoen ultimo 2011 tot een bedrag van € 12,9 miljoen ultimo 2017.

De borgstelling wordt verstrekt onder de volgende voorwaarden:

- Bedragen die vervroegd worden afgelost kunnen niet opnieuw worden aangetrokken;
- De aflossingen zijn achtergesteld aan de jaarlijkse verplichte aflossingen van € 650.000,- uit hoofde van de ongeborgde financiering;
- indien sprake is van gronduitgifte door de Derde Haven b.v. worden de opbrengsten voor de helft aangewend om de geborgde financiering af te lossen;
- Zeehaven zal de helft van al haar vrij beschikbare kasmiddelen aanwenden als aflossing op de onder de kredietfaciliteit opgenomen kasgeldleningen;

Conform artikel 5 van het Toetsingskader van de gemeente dient de raad een zienswijze te geven indien de borgstelling een bedrag van € 500.000 te boven gaat. Bij de onderhavige aanvraag is dit het geval.

Om de akte van borgtocht te kunnen ondertekenen moet aan een onderstaande criteria worden getoetst:

Toetsing kader gemeente Velsen

De gemeente heeft een toetsingskader garanties, borgstellingen en verstrekking van geldleningen. In dit kader zijn de diverse relevante aspecten getoetst. Het betreft de volgende:

Maatschappelijk belang

De gemeente was en is van mening dat de ondersteuning door de gemeente die het voor Zeehaven IJmuiden N.V. mogelijk maakte om de aanleg van de derde haven te realiseren past binnen de publieke taak die de gemeente heeft. Het economisch beleid was en is gediend met de aanleg van de IJmondhaven. De maatschappelijke meerwaarde van de IJmondhaven vormt de legitimatie voor de gemeentelijke rol ten aanzien van de financiering.

Beoordeling kredietrisico en zekerheidstelling

Gelet op de afname van de nominale lening met meer dan de voorwaardelijke jaarlijkse aflossing van € 650.000, alsmede gelet op de beoordeelde jaarrekeningen in de afgelopen jaren, waarbij met name is gekeken naar de positieve resultaten 2015 en 2016 (respectievelijk € 1 miljoen en € 1,7 miljoen), alsmede gelet op de economisch sterke vooruitzichten, wordt het risico op dit moment niet hoog ingeschat en kan besloten worden dat een extra zekerheidstelling niet nodig is.

De solvabiliteitsratio's van de jaren 2014, 2015 en 2016

2014 31%

2015 32%

2016 34%

Deze ratio's zijn beduidend hoger dan de ratio's zoals de BNG die als minimum eist bij het verstrekken van leningen. De minimum hoogte zoals de BNG die hanteert is 20%

Toetsing gemeente

In het kader van de vorming van een financieel beeld van Zeehaven IJmuiden N.V. is een ambtelijk onderzoek uitgevoerd. Hierbij lag het accent op de toekomstverwachting van het bedrijf waarbij met name is gelet op de resultaten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. Op uitdrukkelijk verzoek van Zeehaven IJmuiden N.V. zijn, in verband met het vertrouwelijk karakter van de gegevens, deze gegevens niet in schrift verstrekt, maar is er toe overgegaan ter plaatse de boeken, resultaten en verwachtingen te toetsen. Ingezien zijn de jaarrekeningen alsmede de bedrijfsresultaten in meerjarenperspectief. Gelet op deze informatie alsmede op de ontvangen toelichting hierop en onderbouwingen kan de conclusie getrokken worden dat Zeehaven in staat is te voldoen aan de toekomstige verplichtingen.

Bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid van Zeehaven IJmuiden N.V. is tevens onderzoek gedaan naar de risico's en de niet uit de balans blijkende verplichtingen zoals die in de jaarrekeningen 2015 en 2016 vermeld zijn. Ook uit de toelichting hierop is niet gebleken dat thans voorzieningen dienen te worden getroffen.

Is getracht de lening op de financiële markt te verkrijgen

In verband met de langlopende relatie van de gemeente Velsen en Zeehaven IJmuiden N.V. wordt Zeehaven toegestaan zich met betrekking tot het vragen van meerdere offertes inzake de te dekken lening, zich te beperken tot de bank die ook de thans lopende lening heeft verstrekt, zijnde de NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Waarom risico niet delen met andere aandeelhouders?

Zeehaven IJmuiden N.V. heeft diverse aandeelhouders. Publieke aandeelhouders zijn de gemeente Velsen, de provincie Noord-Holland en de gemeente Katwijk. De gemeente Velsen is eigenaar van de grond en de grond is voor de gemeente Velsen een vorm van zekerheid. De andere publieke aandeelhouders hebben deze zekerheid niet, zonder deze zekerheden ligt participatie in de borgstelling niet voor de hand.



Toetsing wet en regelgeving

Fido: artikel 2 van deze wet geeft aan dat de garantiestelling uitsluitend kan plaats vinden indien de geldlening wordt ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. In het kader van de afspraak die is gemaakt bij de aanleg van de Derde Haven heeft de gemeente dit project altijd beoordeeld als passend binnen de publieke taak die de gemeente heeft. Dit doet de gemeente nog steeds.

Toetsing Staatsteun

Ten aanzien van de toetsing aan de staatssteunregels is advies gevraagd bij Europa Decentraal. Dit advies is nog niet voorhanden (het advies wordt medio januari 2018 verwacht), echter bij de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met de uitkomst hiervan. Doel is het voorkomen van ongeoorloofde staatssteun.



Alternatieven

Het alternatief is om niet met deze akte van borgtocht in te stemmen. Het is in theorie mogelijk om er voor te kiezen de huidige akte, die loopt tot 31 maart 2018 niet te verlengen. Voor Zeehaven IJmuiden N.V. betekent dit dat de lopende financieringsovereenkomst met de BNG niet kan worden verlengd onder de huidige voorwaarden. Het is niet zeker dat Zeehaven IJmuiden N.V. een financieringsovereenkomst kan sluiten met BNG, omdat hier geen zekerheid in de vorm van grond tegenover staat.

Risico's

Zeehaven IJmuiden N.V. is een financieel gezond bedrijf met een positieve kasstroom, waarbij de resultaten de laatste jaren alleen maar verder zijn verbeterd.

De gemeente heeft daarnaast de gronden in erfpacht en houdt de opbrengstwaarde van deze gronden als zekerheid.

Programma

Naar een duurzame economische ontwikkeling

Kader

Toetsingskader garanties, borgstellingen en verstrekking van geldleningen

Wet Fido

Staatssteun

Inspraak, participatie etc.

Niet van toepassing

Financiële consequenties

geen

Uitvoering van besluit

Na een positief besluit van de raad, met inachtneming van de uitkomst van het advies Europa Decentraal, de akte van borgtocht ondertekenen.

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

Brief van de BNG d.d. 21 november 2017 inclusief Akte van borgtocht

Bijlagen – bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales

